

INFORMACJE NA TEMAT ŚRODKÓW BEZPIECZEŃSTWA I SPOSOBU POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII PRZEMYSŁOWEJ

1. Nazwa operatora i adres zakładu oraz nazwa i adres siedziby spółki

Baza Paliw nr 8 w Jastrowiu wchodzi w skład Zespołu Baz Paliw nr IV należącego do Operatora Logistycznego Paliw Płynnych Sp. z o. o. Spółka powstała w 1997 r. w wyniku wydzielenia paliwowych baz magazynowych z Centrali Produktów Naftowych CPN S.A. 1 stycznia 1997 r. ze struktur CPN S.A. wydzielono Dyрекcję Baz Magazynowych Naftobazy, która 1 lipca 1997 r. została zarejestrowana jako spółka prawa handlowego pod nazwą CPN Dyrekcja Baz Magazynowych Naftobazy Sp. z o. o. Dwa lata później, 12 kwietnia 1999 r. nastąpiło przeniesienie udziałów z CPN S.A. do Nafty Polskiej S.A. We wrześniu 2006 r. spółka Naftobazy zmieniła nazwę na Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o. o. z siedzibą w Płocku. ul. Wyszogrodzka 133, 09-410 Płock, tel.: 24 267 14 00, faks: 24 267 14 88, e-mail: kancelaria.plock@olpp.pl.

Centrala Spółki OLPP mieści się w Warszawie, przy ul. T. Chałubińskiego 8, 00-613 Warszawa, tel.: 22 595 43 00, faks: 22 595 43 02, e-mail: kancelaria@olpp.pl

Adres jednostki terenowej OLPP Sp. z o.o.: Baza Paliw nr 8 w Jastrowiu, ul. Polna 1, 64-945 Jastrowie, e-mail: jastrowie@olpp.pl

2. **Osoba udzielająca informacji:** Marek Kwiatkowski – Główny Specjalista ds. Prewencji, e-mail: Marek.Kwiatkowski@olpp.pl

3. Potwierdzenie, że zakład podlega regulacjom prawnym i przepisom administracyjnym ustanawiającym system przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym

Na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2006, zmieniającego rozporządzenie w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. Nr 30, poz. 208), po zastosowaniu zasady sumowania zgodnie z pkt. 2 załącznika do przedmiotowego rozporządzenia Baza Paliw nr 8 w Jastrowiu jest zakładem o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR). Krajowe rozwiązania w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym, ustanowione w ustawie Prawo ochrony środowiska, potwierdzają wdrożenie do prawodawstwa polskiego wymagań zawartych m.in. w Dyrektywie Seveso II, będącej podstawą regulacji prawnych w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym. Tym samym, na prowadzącym zakład spoczywają obowiązki wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska, w szczególności:

- *obowiązek ochrony środowiska przed awariami (art. 244 POŚ);*
- *zapewnienie, aby zakład był zaprojektowany, wykonany, prowadzony i likwidowany w sposób zapobiegający awariom przemysłowym i ograniczający ich skutki dla ludzi i środowiska (art. 249 POŚ);*
- *obowiązek zgłoszenia zakładu właściwemu organowi Państwowej Straży Pożarnej oraz przekazania do wiadomości wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska (art. 250 POŚ);*

- *obowiązek sporządzenia programu zapobiegania awariom, w którym przedstawiony zostaje system bezpieczeństwa gwarantujący ochronę ludzi i środowiska, stanowiący element ogólnego systemu zarządzania zakładem (art. 251 POŚ),*
- *obowiązek opracowania i wdrożenia systemu bezpieczeństwa gwarantującego ochronę ludzi i środowiska, stanowiącego element ogólnego systemu zarządzania zakładem (art. 252 POŚ),*
- *obowiązek opracowania raportu o bezpieczeństwie potwierdzającego, że zakład: jest przygotowany do stosowania programu zapobiegania awariom i do zwalczania awarii przemysłowych; spełnia warunki do wdrożenia systemu bezpieczeństwa; zostały przeanalizowane możliwości wystąpienia awarii przemysłowej i podjęto środki konieczne do zapobieżenia im; zostały zachowane zasady bezpieczeństwa oraz prawidłowego projektowania, wykonania i utrzymywania instalacji, w tym magazynów, urządzeń z wyłączeniem środków transportu i infrastruktury, związanej z działaniem mogącym powodować ryzyko wystąpienia awarii; opracowany został wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy oraz dostarczono informacje do opracowania zewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych (art. 253 POŚ),*
- *obowiązek opracowania wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego w celu zapobiegania, zwalczania i ograniczania skutków awarii przemysłowej, zawierający w szczególności: zakładane działania służące ograniczeniu skutków awarii przemysłowej dla ludzi i środowiska; propozycje metod i środków służących ochronie ludzi i środowiska przed skutkami awarii przemysłowej; informację o występujących zagrożeniach, podjętych środkach zapobiegawczych i działaniach, które będą podjęte w przypadku wystąpienia awarii przemysłowej; wskazanie sposobów usunięcia skutków awarii przemysłowej i przywrócenia środowiska do stanu poprzedniego, a w przypadku gdy nie jest to możliwe – określenie zabiegów, których celem jest rekultywacja; odniesienie do sposobów zapobiegania transgranicznym skutkom awarii przemysłowej (art. 260 POŚ),*
- *obowiązek dostarczenia komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska wykazu zawierającego dane o rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznych znajdujących się na terenie zakładu, a także do corocznego aktualizowania wykazu, według stanu na dzień 31 grudnia, w terminie do końca stycznia roku następnego (art. 263 POŚ),*

Zgodnie z intencją ustawodawcy wyżej wymienione obowiązki spoczywające na prowadzącym zakład zostały zrealizowane, zaś dokumentacja wynikająca z ustawy Prawo ochrony środowiska przekazana została w kwietniu 2009 r. komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w Poznaniu. Potwierdzeniem dopełnienia powyższych obowiązków jest Decyzja Nr 14/2009 Wielkopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu z dnia 30 czerwca 2009 r. wydana na podstawie pozytywnej opinii Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Poznaniu zatwierdzająca zmiany w Raporcie o bezpieczeństwie Bazy Paliw nr 8 w Jastrowiu. Wykaz substancji niebezpiecznych znajdujących się na terenie bazy wg stanu na dzień 31 grudnia przekazywany jest właściwym organom corocznie do końca stycznia roku następnego.

4. Charakter działalności prowadzonej w Bazie Paliw nr 8 w Jastrowiu

Przedmiotem działalności Bazy Paliw nr 8 w Jastrowiu jest:

- przyjmowanie paliw płynnych dostarczanych transportem kolejowym,

- przeładunek paliw do zbiorników magazynowych za pomocą własnych urządzeń przeładunkowych
- magazynowanie paliw płynnych (olej napędowy, paliwo lotnicze) w zbiornikach magazynowych,
- spedycja paliw transportem kolejowym i sporadycznie transportem drogowym

5. Nazwy rodzajowe substancji niebezpiecznych występujących w Bazie Paliw nr 8 w Jastrowiu

W Bazie Paliw nr 8 w Jastrowiu znajdują się substancje niebezpieczne: olej napędowy oraz paliwo lotnicze JET A-1 (paliwo lotnicze do silników turbinowych). Zgodnie z obowiązującymi przepisami olej napędowy klasyfikowany są jako substancja niebezpieczna ze względu na zagrożenie dla zdrowia i środowiska (rakotwórcze kat. 3; Xn R40; Xn, R65; Xn, R20; Xi, R38; N, R51/53), stwarza zagrożenie pożarowe i zaliczany jest do III klasy niebezpieczeństwa pożarowego. Paliwo lotnicze jest łatwo palną cieczą jej pary tworzą z powietrzem mieszaniny wybuchowe (R10). Produkt szkodliwy (X_N, R65, R66, R67). Oleje napędowe i paliwo lotnicze są substancjami niebezpiecznymi dla zdrowia oraz szkodliwymi dla organizmów wodnych. Lżejsze od wody, gromadzą się na jej powierzchni. Bardzo słabo rozpuszczalne się w wodzie. Stwarzają zagrożenie dla wód powierzchniowych.

6. Informacje związane z charakterem zagrożenia poważną awarią z uwzględnieniem skutków dla ludzi i środowiska

Substancje znajdujące się w Bazie Paliw nr 8 w Jastrowiu stwarzają przede wszystkim zagrożenie pożarowe i wybuchowe.

Oleje napędowe w bezpośrednim kontakcie wykazują ograniczone dowody działania rakotwórczego (rakotwórczy kat. 3; Xn, R40), działają szkodliwie – mogą powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia (Xn, R65), pary z powietrzem mogą tworzyć mieszaniny łatwopalne lub wybuchowe (R18), działają szkodliwie na drogi oddechowe (Xn, R20), działają drażniąco na skórę (Xi, R38) oraz toksycznie na organizmy wodne – mogą powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym (N, R51/53).

Paliwo lotnicze jest łatwo palną cieczą (R10), jej pary tworzą z powietrzem mieszaniny wybuchowe. Pary cięższe od powietrza gromadzą się przy powierzchni ziemi i w dolnych partiach pomieszczeń. Zapłon od otwartego płomienia, iskry, gorącej powierzchni. Produkt niebezpieczny dla zdrowia (Rakotw. Kat. 3; Xn; R40, R65; R38) oraz dla środowiska (N; R51/53), szkodliwy (X_N), może powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia (R65), powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pęknięcie skóry (R66), pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy (R67). Paliwo lotnicze i oleje napędowe są niebezpieczne dla środowiska. W przypadku pożaru należy unikać wdychania produktów spalania, gdyż mogą stwarzać zagrożenie dla zdrowia. Szkodliwe oddziaływanie substancji możliwe jest wyłącznie podczas bezpośredniego kontaktu z nimi.

Zgodnie z przyjętą metodologią określania zagrożeń generowanych w Bazie Paliw nr 8 w Jastrowiu, opracowaną przez Instytut Chemii Przemysłowej im. Prof. I. Mościckiego w Warszawie, szczegółowo opisaną w przekazanym do KW PSP i WIOŚ raporcie o bezpieczeństwie (tj. m.in.: procedury O09, O38 Zintegrowanego Systemu Zarządzania, analiza HAZOP, analiza zdarzeń historycznych na świecie w oparciu o dane FACTS, RISC SCORE, specjalistyczne oprogramowanie komputerowe) spośród najgroźniejszych scenariuszy awarii wyróżnia się:

- pożar strumieniowy na stanowisku rozładunku cystern kolejowych;
- pożar powierzchniowy na stanowisku nalewczym cystern drogowych;
- pożar paliwa lotniczego w zbiorniku w żelbetowej obudowie,
- pożar powierzchniowy w zbiorniku z olejem napędowym;
- wyciek paliwa z uszkodzonego rurociągu połączony z pożarem;
- pożar cysterny na froncie kolejowym;
- zalanie oczyszczalni ścieków paliwem wskutek niekontrolowanego spływu paliwa do kanalizacji;

We wszystkich scenariuszach strefa zagrożenia promieniowaniem cieplnym od pożaru powierzchniowego, dla wartości promieniowania na poziomie 4 kW/m^2 (wartość dla ludzi skutkuje bólem przy narażeniu dłuższym niż 20 sekund) – nie przekroczyła odległości 140 m. Oznacza to, że strefa niebezpiecznego oddziaływania awarii możliwych do wystąpienia na terenie Bazy Paliw nr 8 w Jastrowiu **nie wykracza poza jej obszar**.

Baza Paliw nr 8 w Jastrowiu jest zakładem bezpiecznym. Wszystkie wartości ryzyka zredukowanego znajdują się w obszarze ryzyka akceptowalnego, co wykazane zostało w raporcie o bezpieczeństwie. Najwyższy poziom ryzyka występuje w przypadku pożaru cysterny kolejowej, dla którego wartość określona została na poziomie 10^{-8} oznaczająca możliwość wystąpienia takiego zdarzenia jako „tylko teoretycznie możliwe”.

Prowadzący zakład dołożył wszelkich starań, aby baza zaliczona do kategorii zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii, pomimo stosunkowo dużych ilości magazynowanych substancji niebezpiecznych (paliw w ilościach przekraczających wartości progowe dla ZDR) w jak najmniejszym stopniu wpływał na zagrożenia bezpieczeństwa społeczności lokalnej. Analiza zagrożeń możliwych do wystąpienia na terenie bazy oraz rozwinięte, szczegółowe analizy zdarzeń reprezentatywnych (awarii) potwierdzają, że Baza Paliw nr 8 w Jastrowiu nie stanowi zagrożenia dla mieszkańców okolic, w szczególności mieszkańców Jastrowia oraz wsi Pniewo, Podgaje i Radwanica. Scenariusze potencjalnych awarii dowodzą, że nawet najgroźniejsze zdarzenia (Worst Case Scenario) swoim zasięgiem nie obejmą obszarów położonych poza terenem bazy paliw. Zastosowane rozwiązania organizacyjne i techniczne oraz systematycznie kształtowana świadomość zagrożeń wśród pracowników zatrudnionych w Bazie Paliw nr 8 w Jastrowiu umożliwiła sprowadzenie ryzyka powstania poważnej awarii przemysłowej (ryzyko pierwotne) do poziomu powszechnie akceptowalnego.

Konkludując, opisane w raporcie o bezpieczeństwie najbliższe położone zabudowania mieszkalne, obiekty użyteczności publicznej, inne zakłady przemysłowe, obiekty jednostek organizacyjnych oświaty, ośrodki pomocy społecznej, zakłady opieki zdrowotnej oraz inne podmioty i instytucje służące społeczeństwu – nie mogą zostać dotknięte skutkami takich awarii, ponieważ zasięg jego oddziaływania nie wykracza poza teren Bazy Paliw nr 8 w Jastrowiu.

7. Sposoby ostrzegania i informowania ludności w przypadku wystąpienia poważnej awarii

Na terenie Bazy Paliw nr 8 w Jastrowiu alarmowanie odbywa się przy użyciu syren alarmowych, wewnętrznej sieci łączności telefonicznej, urządzeń zapewniających łączność ze stanowiskiem kierowania właściwej miejscowo komendy Państwowej Straży Pożarnej. W przypadku zaistnienia pożaru, wybuchu lub wycieku albo innego zagrożenia dla osób lub

środowiska alarm o zagrożeniu w Bazie Paliw nr 8 w Jastrowiu ogłaszany jest przez syreny alarmowe dźwiękiem ciągłym trwającym 3 minuty.

- 1) Do uruchomienia syreny alarmowej upoważniony jest każdy pracownik zatrudniony w bazie, który zauważy awarię.
- 2) Z uwagi na ograniczony do terenu bazy zasięg oddziaływania zagrożenia podczas możliwych do wystąpienia awarii w bazie, sygnał podawany przez syreny alarmowe dotyczy wyłącznie pracowników bazy i innych osób przebywających na jej terenie oraz służby ochrony funkcjonującej w strukturze bazy.
- 3) Wraz z uruchomieniem syreny alarmowej do właściwego miejscowo stanowiska kierownika Państwowej Straży Pożarnej przekazywane jest zgłoszenie o zaistniałej awarii.
- 4) Po ogłoszeniu alarmu wszystkie osoby przebywające na terenie bazy obowiązane są podporządkować się poleceniom wydawanym przez kierującego działaniami ratowniczymi (kierownik eksploatacji bazy paliw lub inna upoważniona osoba z ramienia zakładu, strażak Państwowej Straży Pożarnej).
- 5) Decyzję o ewentualnej ewakuacji okolicznych mieszkańców podejmuje strażak kierujący działaniem ratowniczym.
- 6) Jeśli zachodzi potrzeba komunikaty dla społeczeństwa podawane są przez Państwową Straż Pożarną lub policję albo zgodnie z kompetencjami również za pośrednictwem środków masowego komunikowania.

8. Sposób postępowania ludności zamieszkującej lub przebywającej w bezpośrednim sąsiedztwie Bazy Paliw w przypadku wystąpienia poważnej awarii

W przypadku ogłoszenia alarmu o pożarze, wybuchu lub innym miejscowym zagrożeniu na terenie Bazy Paliw nr 8 w Jastrowiu konieczna jest współpraca pomiędzy społecznością lokalną, a osobami uprawnionymi do kierowania działaniami ratowniczymi.

Podczas intensywnego zadymienia zleca się wszystkim osobom przebywającym w sąsiedztwie miejsca awarii zastosowanie się do niżej podanych wskazówek:

- 1) Zachować spokój, przeciwdziałać panice i lękowi;
- 2) Unikać kontaktu z produktami rozkładu termicznego;
- 3) Nie wchodzić w obszar silnego zadymienia;
- 4) Zachować spokój i oddalić się od miejsca zadymienia w kierunku prostopadłym do kierunku wiatru;
- 5) Nie utrudniać służbom ratowniczym dojazdu do bazy paliw;
- 6) Zastosować się do poleceń wydawanych przez kierującego działaniami ratowniczymi;
- 7) Zamknąć okna, wyłączyć wentylatory i klimatyzację oraz uszczelnić inne otwory, którymi dym mógłby wnikać do pomieszczeń;
- 8) Jeśli znajdujesz się w samochodzie, w strefie intensywnego zadymienia – zamknij okna i wyłącz wentylację, jeśli widoczność na to pozwala opuść rejon zadymienia możliwie najkrótszą drogą;

9) Do czasu odwołania alarmu na bieżąco śledź komunikaty podawane przez służby ratownicze oraz media.

9. Potwierdzenie, że prowadzący zakład podjął odpowiednie działania w zakresie przygotowania zakładu do współpracy ze służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo i reagowania na wypadek zagrożeń

Wytwarzanie, przetwarzanie, transport lub magazynowanie niebezpiecznych (łatwopalnych, wybuchowych, toksycznych, niebezpiecznych dla środowiska) substancji chemicznych w dużych ilościach stwarza potencjalne zagrożenie związane z ich uwolnieniem do otoczenia w sposób niekontrolowany. Zdarzenia takie można przewidzieć teoretycznie, oszacować prawdopodobieństwo ich zajścia, ale nie można ściśle określić miejsca i czasu ich wystąpienia, jak również dokładnie oznaczyć zasięgu oddziaływania i skali ryzyka dla ludzi i środowiska. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2008 roku Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) sytuację taką określa się mianem poważnej awarii i rozumie się przez nią zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Artykuł 249 cytowanej ustawy nakłada na prowadzącego zakład, stwarzający możliwość wystąpienia poważnej awarii - obowiązek zapewnienia, aby zakład ten był zaprojektowany, wykonany, prowadzony i likwidowany w sposób zapobiegający awariom przemysłowym i ograniczający ich skutki dla ludzi oraz środowiska.

Baza Paliw nr 8 w Jastrowiu, ze względu na ilości substancji niebezpiecznych (palnych i wybuchowych) magazynowanych na jej terenie, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r., w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2002 r., Nr 58, poz. 535, zm. Dz. U. z 2006 r., Nr 30, poz. 208) została zaklasyfikowana do zakładów o dużym ryzyku (ZDR). Tym samym prowadzący zakład, w myśl ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązany, jest m.in. do podjęcia odpowiednich przygotowań w zakładzie, w tym również w porozumieniu ze służbami ratowniczymi, które cyklicznie kontrolują takie zakłady, w celu zapobiegania powstawaniu awarii, zaś w przypadku ich wystąpienia – opanowania zdarzenia oraz zminimalizowania jej skutków.

Zgodnie z wymaganiami art. 260 ustawy POŚ dla Bazy Paliw nr 8 w Jastrowiu opracowany został wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy. Założenia planu oraz możliwości podjęcia działań ratowniczych i zabezpieczających są weryfikowane podczas ćwiczeń zgrywających współpracę służb przewidzianych do reagowania w przypadku wystąpienia awarii. Stosownie do wymagań zawartych w art. 261 ustawy, analiza oraz ćwiczenia związane z realizacją wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego odbywa się nie rzadziej niż co 3 lata.

10. Odniesienie do zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego

Prowadzący Bazę Paliw nr 8 w Jastrowiu opracował i przekazał Wielkopolskiemu Komendantowi Wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu informacje niezbędne do opracowania zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego zgodnie z wymaganiami art. 261 ustawy POŚ. Informacje te zawarte zostały również w zgłoszeniu zakładu, programie

zapobiegania awariom oraz wewnętrznym planie operacyjno-ratowniczym. Natomiast z uwagi na znaczne odległości wymienionych w ustawie obiektów, podmiotów i instytucji od terenu bazy paliw – ewentualne awarie na terenie bazy paliw nie stanowią dla nich zagrożenia, toteż nie mogą zostać dotknięte skutkami takich awarii.

W oparciu o informacje otrzymane od prowadzącego zakład Wielkopolski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu opracował zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy, który opublikowany jest na stronie internetowej komendy www.psp.wlkp.pl

11. Szczegółowe informacje dotyczące miejsca uzyskania dodatkowych informacji związanych z Bazą Paliw nr 8 w Jastrowiu, z zastrzeżeniem wymogów dotyczących informacji niejawnych ustalonych w przepisach krajowych

Dodatkowe informacje w zakresie nieobjętym tajemnicą handlową i/lub tajemnicą przedsiębiorstwa dotyczące Bazy Paliw nr 8 w Jastrowiu można uzyskać kierując pisemny wniosek na adres:

Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o.
Biuro Kontroli i Bezpieczeństwa
ul. T. Chałubińskiego 8
00-613 Warszawa

Informacje związane z rejestrem substancji niebezpiecznych; zatwierdzonymi raportami o bezpieczeństwie lub ich zmianami; zewnętrznymi planami operacyjno-ratowniczymi oraz instrukcjami postępowania mieszkańców na wypadek wystąpienia awarii - na mocy art. 267 ustawy Prawo ochrony środowiska podawane są również przez Wielkopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej na stronie internetowej: www.psp.wlkp.pl